

Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

H O T Ă R Î R E

19 octombrie 2021
Nr. 160/18

mun. Chișinău

Completul de contestație nr. 1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componența sa:

Președinte	Pulbere Ruxanda
Membri:	Mânăscurtă Igor
	Midrigan Pavel

examinînd contestația depusă de Josan Mihai, administratorul ÎCS „Servicii Transport Auto” și Alexa Oleg, administratorul SRL „Mașrut”, împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 375s-623p/m din 25 iunie 2021, emise pe marginea sesizării depuse la 14 mai 2021 asupra acțiunilor judecătorilor Chișca-Doneva Tamara, Ghervas Maria, Vascan Nina, Craiu Nicolae, Burduh Victor de la Curtea Supremă de Justiție, a

C O N S T A T A T :

1. Argumentele sesizării

La 14 mai 2021 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea din partea administratorului ÎS „Servicii Transport Auto”, Mihai Josan și administratorului SA „Mașrut”, Oleg Alexa în privința completului de judecători Curții Supreme de Justiție - Tamara Chișca-Doneva, Maria Ghervas, Nina Vascan, Nicolae Craiu și Victor Burduh.

Autorii sesizării exprimă dezacord cu deciziile Curții Supreme de Justiție nr.3ra-321/2021 din 14 aprilie 2021 și nr. 3ra- 156/2021 din 14 aprilie 2021, și solicită intentarea procedurii disciplinare potrivit art.4 lit. b), c), i) j) și p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014 în privința judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișcă-Doneva, Maria Ghervas, Nina Vascan, Nicolae Craiu și Victor Burduh.

Consideră că, judecătorii vizați au comis încălcări în procesul de interpretare a legii și aplicarea legii, stabilire a faptelor și evaluarea a probelor cu intenție, rea-credință și neglijență gravă și acțiunile judecătorilor, sînt asemănătoare erorilor judiciare condamnate prin practica CtEDO, (inclusiv condamnarea Republicii Moldova) prin prisma art. 6.1 a CtEDO, ”Dreptul la un proces echitabil” sub aspectul motivării hotărârilor, aprecierii probelor, aplicării dreptului, motivării soluției și sub aspectul rolului unei instanțe de recurs.

Suștin autorii sesizării că, abaterile disciplinare referitoare la interpretarea legii constau în interpretarea legii în așa o manieră încât se exclude existența unor prevederi legale, referirea la unele fapte, care conform legii nu au importanță juridică și neluarea în considerare a unor fapte din dosar, care conform legii au o

importanță decisivă, interpretarea la general a unor norme neaplicabile speței fără a constata existența circumstanțelor care justifică aplicarea normei date, schimbarea sensului Deciziilor Curții Constituționale prin interpretarea distorsionată a acestora, interpretarea legii în așa un mod încât se justifică necesitatea încălcării legii.

Mai consideră că, abaterile disciplinare referitoare la aplicarea legii constau în aplicarea eronată a prevederilor legislației materiale, care stabilesc obligațiile persoanei juridice, neexecutarea cărora produce atragerea la răspundere a acestea (pertinente speței cauzei), neaplicarea normelor imperative privind procedurile de control, nerespectarea cărora produc nulitatea actelor și acțiunilor de control, neaplicarea prevederilor speciale din legislația fiscală pertinente speței cauzei.

Sușin că, abaterile disciplinare referitoare la aprecierea faptelor (pertinente prezentei sesizări) constau în omiterea aprecierii unor fapte importante pentru soluționarea cauzei, la care a făcut trimitere reclamantul și care au fost apreciate de către instanțele inferioare, invocarea unor fapte care nu au importanță conform normelor legale și emiterea unor concluzii pe baza faptelor nerelevante, ignorarea existenței unor fapte în dosar, care vin în contradicție cu concluziile instanței, aprecierea diferită a rolului unor fapte pe cazuri similare.

Dar, abaterile disciplinare referitoare la evaluarea probelor (pertinente prezentei sesizări) constau în omiterea aprecierii unor probe din dosar, punerea la baza concluziilor sale a unor fapte și probe care nu au fost apreciate de instanțele inferioare, inventarea unor criterii noi neprevăzute de lege, de atragere la răspundere în raporturile de drept public similare răspunderii comitentului pentru faptele prepușilor aplicabile doar raporturilor civile.

Indică că CSJ a redactat concluzii generale fără să aplice și să menționeze normele juridice conținute în art.8 și 31 ale Legii nr.131 din 2012.

Referitor la cazul nr.3ra-156/21 relatează că, deși au fost invocate de reclamant aceleași motive privind necorespunderea Deciziei de inițiere a controlului fiscal 40820/06 din 06.02.2019 și DDCF-41072/08 din 08.02.2019 și necesitatea aplicării prevederilor art.8 și 31 ale Legii nr.131 din 2012, CSJ în partea motivată nu a făcut nici o referință la aceste norme juridice, precum nu a indicat și motivele neaplicării acestora.

Autorii sesizării a menționat, că în viziunea lor, completul de judecată a admis încălcări ale legislației în procesul de interpretare a legii prin interpretarea legii în așa o manieră încât se exclude existența unor prevederi legale, referirea la unele fapte, care conform legii nu au importanță juridică și omiterea aprecierii unor fapte importante conform conținutului legii, interpretarea la general a unor norme neaplicabile speței fără a constata existența circumstanțelor care justifică aplicarea normei date, schimbarea sensului deciziilor Curții Constituționale prin interpretarea distorsionată a acestora.

Mai consideră că, completul de judecată a comis încălcări în procesul de: - interpretarea legii, - aplicare a legii, - constatare a faptelor, - evaluarea probelor.

Susțin că, CSJ a admis, în viziunea subsemnaților, erori grave și elementare care în mod normal nici o instanță nu trebuie să le admită.

La data de 21 mai 2021, autorii sesizării au mai depus în adresa Consiliului Superior al Magistraturii o cerere suplimentară pentru a aduce claritate noțiunilor utilizate de autori, izvorul argumentelor, dar și să răspundă la unele chestiuni care poartă un caracter teoretic.

2. Aprecierea Inspecției judiciare

La 25 iunie 2021, inspectorul-judecător Natalia Paustovscaia din cadrul Inspecției Judiciare, organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii, examinând sesizarea declarată de administratorul ÎS "Servicii Transport Auto"- Josan Mihai și administratorul SA "Mașrut"- Oleg Alexa a adoptat decizia nr.375s – 623 p/m de respingere ca neîntemeiată.

Ca rezultat al verificării argumentelor expuse în sesizare, Inspecția Judiciară nu a stabilit careva temeuri rezonabile, care ar demonstra faptul comiterii de către judecătorul vizați în sesizare a unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care sesizarea a fost apreciată ca fiind neîntemeiată și respinsă.

3. Argumentele contestației

Nefiind de acord cu decizia din 25 iunie 2021 a Inspecției judiciare emise pe marginea sesizării depuse, administratorul ÎS "Servicii Transport Auto"- Josan Mihai și administratorul SA "Mașrut"- Oleg Alexa a depus la 05.07.2021 o contestație, prin care își exprimă dezacordul cu Decizia rv. 375s-623 p/m din 25 iunie 2021 precum și împotriva Încheierii din 21 iunie 2021 de respingere a cererii de recuzare.

În motivarea contestației depuse, contestatarii au indicat în mod repetat asupra încălcărilor invocate în sesizare, suplimentar indicând că Judecătorul-inspector Natalia Paustovscaia a examinat sesizarea superficial.

4. Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor

Examinând contestația depusă de administratorul ÎS "Servicii Transport Auto"- Josan Mihai și administratorul SA "Mașrut"- Oleg Alexa împotriva deciziei Inspecției Judiciare din 25 iunie 2021, Încheierii de respingere a cererii de recuzare, actele administrate în ședința Completului, verificând argumentele expuse de inspectorul-judecător în decizie și cele a petiționarilor în contestație, Completul de examinare a contestațiilor consideră că, contestația este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, reieșind din următoarele considerente.

Reieșind din prevederile art. 21 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii poartă răspundere disciplinară în modul stabilit de

Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Caracterul imputabil al motivelor invocate, urmează a fi apreciat în corespundere cu prevederile Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, din reglementările căreia rezultă că, judecătorul poartă răspundere disciplinară dacă a încălcat legea intenționat sau ca urmare a unei neglijențe grave. Judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterii disciplinare prevăzute de lege.

Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 12 din 07.06.2011 pentru controlul constituționalității prevederii art. 22 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 544-XIII din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, în redacția Legii nr. 152 din 08.07.2010 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a statuat că, pentru angajarea răspunderii disciplinare a judecătorului este necesar de a stabili faptul încălcării intenționate a legii sau din neglijență gravă. Răspunderea disciplinară a judecătorului nu poate fi antrenată pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor. La reținerea în sarcina judecătorului săvârșirea unei abaterii disciplinare, urmează să se stabilească dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, adică latura obiectivă și cea subiectivă. În lipsa unuia dintre aceste elemente constitutive abaterea disciplinară nu subzistă, și deci nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului. La fel, din hotărârea dată se desprinde că, este inadmisibilă responsabilizarea *automată* a judecătorilor fără a demonstra latura obiectivă și subiectivă a abaterii disciplinare.

Mai mult, pentru ca o faptă să poată fi considerată abatere disciplinară trebuie să aibă un caracter ilicit și să fie comisă din motive imputabile judecătorului.

Verificând acțiunile judecătorilor vizați în sesizare, prin prisma temeiului invocat și prevăzut de lit. b), alin. (1), art. 4 din Legea privind răspunderea disciplinară a judecătorilor, adică *adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte*, se reține următoarele.

Textul de la lit. b) alin. (1) art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în redacția Legii nr. 136 din 19 iulie 2017, în vigoare de la 14 octombrie 2018, definește abaterea disciplinară de adoptare a hotărârii judecătorești ca fiind realizată prin intenție sau neglijență gravă, ca o latură care presupune afectarea actului de justiție prin încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția

Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Art. 4¹ din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor dezvoltă noțiunile de abatere disciplinară săvârșită prin intenție sau prin neglijență gravă.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural care pun în discuții valabilitatea actelor întocmite de judecător, pentru care lipsa de previziune manifestată de judecător trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere a unui profesionist în domeniu dreptului.

Noțiunea de abatere disciplinară săvârșită cu intenție, prezumă că judecătorul încalcă conștient norme de drept material sau procesual, iar noțiunea de neglijență grava, este considerată aplicabilă atunci când judecătorul a admis o încălcare a unor norme de drept material sau procesual fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă. Deci, nu orice eroare, fie ea gravă, poate face obiectul unei sancțiuni disciplinare.

În speța invocată în sesizare nu se aduce nici un argument, nici o faptă care ar putea constitui o intenție sau neglijență gravă la examinarea cererilor de recurs declarate de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Centru a mun. Chișinău, iar însuși dezacordul cu soluțiile completului de judecată, nu poate fi apreciat ca adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale autorului sesizării, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Este relevant de notat că, instanța de judecată adoptă hotărâri bazându-se pe normele legale ce guvernează raportul juridic litigios și pe intima convingere formată în rezultatul analizei probatoriului prezentat de părțile procesului.

Astfel, argumentele invocate în sesizare fac parte din aspecte de procedură, care au fost invocate în cererile de recurs și asupra cărora s-a expus detaliat instanța de recurs în deciziile nr. 3ra-156/21 și nr.3ra-321/21 adoptate la data de 14 aprilie 2021

Totodată, dezacordul autorului sesizării cu soluția adoptată pe marginea recursului declarat nu este temei pentru constatarea incompetenței profesionale grave și evidente a judecătorilor vizați, reieșind dintr-o singură speță. Or, cazul invocat în sesizare, fiind episodic în activitatea judecătorilor vizați în sesizare, nu este suficient pentru formularea unei concluzii obiective asupra competenței acestora. Mai mult, aprecierea competenței profesionale a judecătorilor îi revine prin lege Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor. Totodată, competența profesională este o chestiune evaluată la momentul selectării

candidaturii pentru funcția de judecător, dar și periodic pe parcursul carierei, fiind emise hotărâri ale Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, care sunt publice și accesibile publicului larg.

Rezumând cele expuse, nu s-a reținut în acțiunile judecătorilor vizați în sesizare incompetența profesională gravă la îndeplinirea justiției, așa cum nici încălcarea intenționată sau din neglijență gravă a legislației în vigoare la examinarea cauzei respective în ordine de recurs. Or, după cum s-a menționat mai sus, aprecierea modului de interpretare a normelor legale nu intră în competența Inspecției judiciare. Judecătorii adoptă hotărâri, bazându-se pe normele legale aplicabile speței și pe intima convingere formată ca urmare a aprecierii materialului probator prezentat de părțile procesului.

Ca rezultat al verificării argumentelor expuse în sesizare, din probele administrate se constată că, faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare, nefiind stabilite careva temeuri rezonabile, care ar demonstra faptul comiterii de către judecătorii Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Maria Ghervas, Nina Vascan, Nicolae Craiu și Victor Burduh, a abaterilor disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform prevederilor art. 4 alin. (1) lit. b), c), i), j) și p) ale Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care sesizarea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Potrivit art. 26 din Legea nr. 178 cu privire la atragere la răspundere disciplinară a judecătorilor, (1) După finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare. În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹).

Potrivit art. 28 din Legea nr. 178 cu privire la atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor (1) Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă. (3) Completele de contestație decid:

a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare;

b) respingerea contestației ca neîntemeiată.

Potrivit art.29 alin. (3) din Legea indicate supra stipulează, că *"Hotărîrea privind respingerea ontestației împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă"*.

Art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor stabilește în mod exhaustiv faptele/acțiunile, care pot constitui temei de abateri disciplinare în privința judecătorilor.

La caz, de către autorul sesizării n-au fost prezentate probe pertinente și concludente de confirmare a depășirii de către judecătorul nominalizat a limitelor legal-admisibile de conduită. Aceste probe nu a fost posibil de obținut nici în proces de verificare nici în procesul de examinare a contestației.

Completul de examinare a contestațiilor notează, că art. 4 alin. (1) din Legea cu privier la răspunderea disciplinară a judecătorilor a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Astfel, se constată, că pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respective latura obiectivă și subiectivă. În lipsa unuia din aceste elemente abaterea disciplinară nu subzistă și, deci nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Prin urmare, în rezultatul verificării argumentelor expuse în contestație, n-au fost stabilite temeuri rezonabile de angajare a răspunderii disciplinare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Maria Ghervas, Nina Vascan, Nicolae Craiu și Victor Burduh, conform prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (nr. 178 din 25 iulie 2020).

Completul de examinare a contestațiilor reține faptul, că Consiliul Superior al Magistraturii, fiind organ de autoadministrare judecătorească, nu are competențe jurisdicționale și nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor judecate de instanțele competente, să se expună și/sau să aprecieze legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești. În caz contrar, dacă Inspekția Judiciară, ca organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii ar interveni în examinarea cauzei, s-ar expune în privința hotărârii adoptate, dînd o apreciere probelor din dosar, legalității actelor judecătorești adoptate, corectitudinii aplicării legislației, etc., aceasta ar constitui o imixtiune gravă în înfăptuirea justiției, prin aceasta arogîndu-și atribuțiile organului de înfăptuire a justiției.

Completul notează, că unul din principiile activității Inspekției judiciare, prevăzute în Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspekției judiciare, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 506/24 din 13 noiembrie 2018 este principiul respectării independenței judecătorului, precum și autorității de lucru judecat, prin care urmează a fi înțeles că verificarile efectuate de Inspekția judiciară se desfășoară cu respectarea principiilor independenței judecătorilor, supunerii lor numai legii, precum și autorității lucrului judecat, controlul exercitat de Inspekția judiciară nu poate cuprinde hotărârile judecătorești supuse căilor de atac prevăzute de lege.

Mai mult, reieșind din Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 14.09.2016 de către Curte s-a relevat ”răspunderea disciplinară intervine în cazul săvârșirii unei abateri disciplinare, definită ca reprezentând încălcarea cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține și a normelor de conduită profesională și civilă prevăzute de lege”. La caz, elementele relevate de Curte nu au fost stabilite.

Astfel, în lipsa constatării careva fapte ce ar indica, că în acțiunile judecătorilor vizați persistă elemente al abaterilor disciplinare, prevăzute de art.4 al.1 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, invocate de petiționar, Completul de examinare a contestațiilor consideră că Inspekția judiciară întemeiat a respins propunerea de admitere a sesizării parvenite, precum și a încheierea din 21 iunie 2021 de respingere a cererii de recuzare, ceia ce condiționează respingerea contestației ca neîntemeiată.

În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 Cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Colegiul de examinare a contestațiilor al Colegiului Disciplinar,

HOTĂRĂȘTE :

Se respinge ca fiind neîntemeiată contestația depusă de Josan Mihai, administratorul ÎCS „Servicii Transport Auto” și Alexa Oleg, administratorul SRL „Mașrut”, împotriva Deciziei Inspekției judiciare nr. 375s-623p/m din 25 iunie 2021, emise pe marginea sesizării depuse la 14 mai 2021 asupra acțiunilor judecătorilor Chișca-Doneva Tamara, Ghervas Maria, Vascan Nina, Craiu Nicolae, Burduh Victor de la Curtea Supremă de Justiție.

Hotărârea este definitivă.

Hotărârea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte	/semnătura/	Pulbere Ruxanda
Membrii	/semnătura/	Igor Mânăscurtă
	/semnătura/	Midrigan Pavel